

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzemében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 12 kor. félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

Megjelenik hetenként.

A bácsmezei kenderügy.

A Bácsmezei Gazdasági Egyesületnek e hó 24-én tartott közgyűlésén kétfontos mozzanat hozta forrongásba a jelenvolt nagyszámu gazdák kedélyét. Az egyik személyes vonatkozása. Purgly Sándor főispánnak elnökké történt megválasztása és ez alkalomból mondott, az intézményre biztató pezspektívát nyújtó megnyitó beszéde. A másik a bácsmezei gazdasági érdekekbe mélyen belenyúló kendertermési és értékesítési kérdés.

Amióta a Kenderértékesítő Központ megalakult, a bácsmezei kendertermelők és kereskedők úgy érzik, hogy az e téren való üzemi és üzleti viszonyok annyira rosszabbodtak, hogy a kendertermelésre is igen kedvezőtlenül érezteti hatását. Az érdekelt gazdák, iparosok és kereskedők két irányból látják veszélyeztetve érdekeiket. Az egyik a Központ hatáskörét megállapító kormányrendelet idevágó rendelkezése, a másik a maximális ár, mely a bácsmezei érdekek sérelme nélkül sehogy se illeszthető be a tényleges állapot viszonyába.

Érthető tehát a szentfülöpi gazdakörnek a közgyűlés elé terjesztett és Hesz Márton tanító részéről nagy szónoki készültséggel és alapos szakértelemmel megokolt és Schaffer Antal szépligetesi birtokos részéről határozottan támogatott az a javaslat, hogy a gazdasági egyesület kérje meg a kormányt, hogy a maximális árat jelentékenyen — Hesz fixirozta is az árat — emelje föl és hogy a kendervásárlás engedélyét terjessze ki a helyi kiskereskedőkre is.

Mindkét szónok érveléseik igazságát megdönthetetlen számadatokkal igazolták. Bebizonyították, hogy a jelenleg érvényben levő árhatár mellett a gazdák ráfizetnek a kendertermelésre. A gyűlés egész hallgatóságát szinte megdöbbentette ez a szomorú megállapítás. Mindenki érezte, hogy itt intézkedni, cselekedni kell. De legjobban érezte ezt báró Vojnits István, a vármegyei érdekek védelmezésének leghivatottabb védelmezője. Föl is állt rögtön s érdekes és avatott beszédében a legmelegebben pártolta a javaslatot. Sőt korrigálta a titkárnak a választmányának e kérdésben való fölfogását rosszul értelmezett és sok hibával terhelt határozati javaslatát, melynek lanyha szövegezését úgy kérte megváltoztatni, hogy abban a gazdák követelése határozottabban vonuljon végig. Majd talpraesetten és határozottan jelölte meg a mozgalom sikerének föltételét. A fixirozott árat kéri a javaslatból kihagyni. Elegendőnek véli, ha azt kéri a gazdasági egyesület, hogy a kormány olyan újabb maximális árat állapítson meg, mely Hesz és Schaffer kimutatása alapján védelmezi a veszélyeztetett érdekeket és biztosítja a kender további termelését és a kívánalmaknak megfelelő értékesítését. Vojnits bárónak éles argumentumai kétségtelesenül abból az igazságból táplálkoztak, hogy a kormány — mint minden ügyben — ebben is az összes érdekelt kivánságait köteles szem előtt tartani. Tekintettel kell lennie a nagy fonógyarak érdekeire is és

mérlegelni kell a gyártott áru igénybevételeinek szempontjait is. Vojnits báró álláspontja magában foglalja a kérdés kedvező és — ami szintén fontos — gyors elintézésének módját.

Bácsmezeiben közel négyezer kataszt. holdon termelnek kendert. Az évi termés túlszállja a 160,000 métermázsát. Szépliget, Dunacséb, Szilberek, Apatin, Bácsszentiván, Szentfülöp, Palánka, Militics, Veprőd, Pincéd, Paripás és más községek fejlődése, fölvirágzása éhez a gazdasági ághoz fűződik. A helyén való mozgalom sok ezer gazda érdekét, létfenntartását érinti. A kérdés gyors és helyes megoldása tehát elsőrendű közérdek.

— **A szabadkai restauracio.** Dr. Purgly Sándor főispán e hó 24-én este Szabadkára utazott a szombati restauracio előkészületeinek megtételére. Utközben több fontos természetű személyi kérdésre vonatkozóan beható eszmecsere folytatótt Törley Gyula, Magyar Jenő, Kiss Lajos, Regényi Lajos nagybirtokosokkal, a szabadkai közélet vezetőférfiaival.

— **Utépitési szerződések körül.** Blau Rezső mohácsi és Frank I. ujvidéki vállalkozók arra kérték a vármegyet, hogy a szenttamás-turja-nádajai ut épitési, illetve kavicsszállítás iránt vállalt kötelezettségük alól oldják föl, vagyis bontsák föl az eziránt kötött szerződést. Kérelmüket azzal indokolták, hogy a háboru okozta bajok miatt se anyagot, se munkaerőt nem kaphatnak. A vármegye — az alispán javaslatára — mindkét kérelmet elutasította. A vállalkozók — mint halljuk — e határozatot a kereskedelmi miniszterhez fölebbzik.

— **Az orvosok látogatási, mütéti és fuvardíjait az 1908. évi XXXVIII. t. c. alapján a vármegyei szabályrendelet szabályozza.** Persze még a régi megéllhetési viszonyok figyelembevételével. A háboruadta súlyos állapotokat az orvosok is érzik. Ezt kényszerítette őket arra, hogy a szabályrendeletben megállapított díjak fölemelését kérjék. A méltányos kérelmet a vármegye egyhanguan teljesítette és a díjakat 30%-al fölemelte.

— **Deák Béla nyugdíja.** A vármegye dr. Deák Béla ny. főügyész nyugdíját 2592 kor., lakbérletményét 560 koronában állapította meg. Összes nyugdíja tehát 3142 kor.

— **Somogyvármegye átirata.** Somogyvármegye közönsége átirat a mi megyénkhez, hogy támogassa a katonai sírok gondozása, az elesett hősök özvegyei és árvái, valamint a rokant katonák éltéftartásának biztosítása iránt hozott határozatát. Bács-Bodrogyvármegye közgyűlése átérzve az átiratban levő hazafias és humanus célt, azt magáévá tette s az iratokat ez ügyben való önálló javaslatlétel végett kiadta Scultéty alispánnak.

— **Az élelmi és ipari cikkek maximumára** iránt Mosonvármegye fölterjesztést intézett a kormányhoz s ennek pártolására vármegyénket is megkérte. A legutóbbi elhatározta, hogy a helyénvaló fölterjesztést a legmelegebben pártolja a kormányfő.

— **A vármórlődij.** Bács-Bodrogyvármegye a vármórlődiját az alispán javaslata alapján 100%-ban állapította meg.

— **A községi jegyzők családi pótléka.** Szepesvármegye megkérte a kormányt, hogy a családi pótléknak az 1912. XXXV. t. c. értelmében való rendelkezéseit terjessze ki a községi jegyzőkre is. Bács-Bodrogyvármegye legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a jegyzők érdekében ebben az ügyben szintén felir a kormányhoz.

— **A vármegyei lótenyésztő bizottmány** elnökévé a közgyűlés egyhangulag báró Hammerstein Richárd orsz. képviselőt, pusztasári nagybirtokos, az okszerű gazdálkodásnak egyik legjelesebb uttörőjét választotta meg.

Vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1916. okt. 24-én.

Bács-Bodrogyvármegye törvényhatósági bizottmánya ma, kedden tartotta rendes őszi közgyűlést dr. Purgly Sándor főispán elnöklésével. A ülés során sok fontos tárgyat intézték el. Főlyásának két kiemelkedő mozzanata a főispánnak az erdélyi menekültekre vonatkozó lelkes beszéde és az alispánnak a közlelmmezést és a menekültek gondozását érintő beható jelentése.

A közgyűlésen jelen voltak: báró Vojnits István, ifj. Szemző István ny. főispán, Evetovits János, dr. Deák Béla orsz. képviselő, Scultéty Ferenc alispán, dr. Pertszky Ferenc, dr. Récsey Ede, Vidiczky György apát, Magyar Jenő, Kiss Lajos, dr. Molnár Károly, dr. Szabovlevits Dusan főjegyző, Lederer Pál tb. főjegyző, Vojnits Béla, Wagner G. Adolf főesperes, Koller Oszkár, dr. Fratricsevit János, Tárczay Dezső, Vojnits Máté, Sztrilich Béla főszolgabírák, Fuchs István műszaki tanácsos, Baku Gyula gazd felügyelő, Heitesheimer Henrik, dr. Túrr Aladár ügyész, Schick Ernő aljegyző, Schverer Ferenc plébános, Honzl Imrd, Zsupánszky Lyuby, Vidakovits Jenő, Milkó Mátyás, Baky Elek ár. ülnök, Scinerer Rezső tb. főjegyző, dr. Zsigmond Gyula tb. főjegyző, dr. Spitzer István főorvos, dr. Kuhl Lajos főispáni titkár, Arnold Sándor tb. ár. ülnök, Alföldy László levéltárnok, Vukov Béla aljegyző, Tomcsányi Aladár és Czálinger József irodagazgatók, dr. Faller Alajos, Auer Emil, Ladány Ervin, Szalay Zsigmond, Városv Mihály, Lichtenekert József, Szommer József, Vidakovits Balázs, Vermes Vince, Mility Szvetozár, Drégely Antal, Késmárky Géza jegyzők, Bachrach Lajos, Berzenczey Domokos főmérnök, Popovits V. Tódor plébános, Sanerborn Károly, Kováts Lajos, Falcione Lajos, Zámor Bélénd, Till Imre, Nagy Pál Sándor, Till János, Hauser Péter, Weber Antal, Ulrich Mihály, Grünfelder János, Keszler Mátyás, Bayer Péter, Gerhard József, Potz József, Potz András, Németh Imre, Hermansdorf József, Preininger János, Hetner Ferenc, Kertlinger József, Richter Antal, Rapp Jakab, Kccsis Imre, Samu Imre, Rézy Mihály, Szendelbach Jakab, Tury Péter, Nagy József, Stökl Jakab, Egits Ráda, Vaitis Milos.

Purgly Sándor főispán, kit megjelenésükor lelkes éljenzéssel köszöntöttek, a közgyűlést eme beszéddel nyitotta meg:

A világtörténelemben az a példátlanul álló galád orvítamadás, amelyet Románia intézett ellenünk, súlyos megpróbáltatás elé állította a nemzetet. De hála a magyarok Istenének, vitéz hadseregünk hősi erényeinek és dicsőségének, valamint hatalmas szövetségeseink hűségének és képességeinek, amelyek olyan fényesen tündököltek, ez új háboru folyamán is elhárította a veszélyt. Most már felszabadult Erdély a vad hordáktól elannyira, hogy az ország határán túl hőmpölyög már a szennyes oláh áradat.

Az immár visszavert és leküzdött betörés súlyos szenvedéseket hozott erdélyrészi honfitársainkra úgy, hogy ezeknek egyrésze nálunk keresett meneséket és hajlékot, jóleső érzéssel,

hazafias büszkeséggel állapíthatom meg, hogy a hozzánk menekült, szerencsétlen honfitársaink Bácsmege közönségének lelkében meleg szívek, a vármegye központi, járási és községi tisztviselői karában hű támaszokra talált. Nem mulaszthatom el sőt kedves kötelességemnek tartom, hogy itt, a közgyűlés előtt *Bácsmege hazafias, áldozatkész közönségnek, a vármegye központi és járási tisztikarának, valamint a községi községi előjáró uraknak hálás köszönetet és elismerésemet nyilvánítsam.* E kijelentésemhez csak még egy kerést vagyok bátor fizni. Nevezetesen: a menekültek visszaköltöznek édes otthonukba, arra kérem a bizottság minden egyes tagját, járjanak elő jó példával, kövesse nek el mindent, hassanak oda, hogy ne úgy térjenek vissza, mint ahogy ide érkeztek, hanem meleg ruhával testükön, meleg érzéssel szívükben válnak el tőlünk úgy, hogy mindég jó érzéssel emlékezzenek meg arról az időről, amit körünkben töltöttek. Kérésemet a vármegyei bizottsági tag urak szíves figyelmébe ajánlom.

Ezután a következő határozatokat hozták:

A miniszterelnök leirata a tényleges katonák hozzátartozóinak segélyezése tárgyában hozzáintezett feliratra, tud vét.

Kereskedelemügyi miniszter leirata a közuti költségelirányzat tárgyában póthitel utalványozására az alispán fölhatalmazott.

Gerber Miklós és társai felebbezése *Szeghegy* a vadászati jogbérlet bérösszegéből való elengedés határozata ellen, jöv.

Berzenkovits Péter felebbezése *Bácsufalu* a két községi irnok fizetésemelését megtagadó ellen, hat. megvált és évi 1400 koronát megáll.

Legifjabb Drach János felebbezése *Paripás* az 1915. évi legelődíjak megállapítása ellen, hat. megsemmisítetik.

Szenits Katalin községi bába felebbezése *Bácskeresztur* fizetésemelés megtagadása ellen, hat. jöv.

Budanovich Lajos és társai felebbezése *Béreg* plébániajavadalmi föld után kivetett vízszabályozási járulék megfizetése tárgyában hozott határozata ellen, hat. a közigazgatási bizottsághoz áttétetik.

Essert János felebbezése *Csátalja* a plébános deputatum váltság felemelésének elutasítása határozata ellen, hat. jöv.

Lavenka János volt községi alkalmazott felebbezése *Dunagárdony* segélyezés megtagadása hat. ellen, hat. jöv.

Róth Józsefné tanítónő felebbezése *Küllöd* drágasági pótlék megtagadása határozata ellen, hat. felold.

Veress Árpád felebbezése *Zenta* főgimnáziumi igazgatói lakás melléképületei építése hat. ellen, hat. megvált.

Deutschné Ignác felebbezése *Zenta* lakbérnyugdija hat. ellen, hat. jöv.

Berzenczey Domokos felebbezése *Zenta* felügyelő biz. tagsága tárgyában hat. ellen, hat. megvált.

Milacski Lajos felebbezése *Zenta* családi pótléka hat. ellen, hat. jöv.

Szücs Menyhért felebbezése *Zenta* ideiglenes vágóhídi szolga lakbéré hat. ellen, hat. jöv.

Özv. Kaszás Györgyné felebbezése *Zenta* lakbérnyugdija hat. ellen, hat. jöv.

Zentai izr. egyházközség felebbezése izr. egyházközség aszfalt tartozása határozata ellen, hat. jöv.

Majoros János felebbezése *Magyarkanizsa* borju- és birkacsorda létesítése határozata ellen, hat. jöv.

Milla Imre felebbezése *Káty* küzsgének a róm. kath. hitközség segélyezése határozat ellen, hat. jöv. (módosítással).

Stéger József felebbezése *Küllöd* kántortanító drágasági segélye hat. ellen, hat. jöv.

Babócs Géza felebbezése *Zenta* fizetésének beszüntetése hat. ellen, hat. megsem.

Schweitzer György felebbezése *Zenta* vásárcsarnoki halárusító hely kijelölése határozat ellen, hat. megváltozt.

Czabafi és társai felebbezése *Ada* tanítók háborus segélye hat. ellen, hat. jöv.

Speiser István és társainak az *apatini* taglagnyár szövetkezete nevében beadott felebbezése az *apatini* teknővágó cigányok áttelepítése határozata ellen, hat. jöv.

Tary Lajos felebbezése *Csurug* tagosítási eljárás folytan szükséges határkiigazítás határozat ellen, hat. jöv.

Nagy János felebbezése *Bátmonostor* kisbírói fizetésének beszüntetése határozata ellen, hat. jöv.

Hoós Róza felebbezése *Martonos* általa mint óvónő által kért háborus segély határozata ellen, hat. felold.

Gádor határozata anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Sajkásgyörgye kárpáti falvak felsegitése, jöv.

Bácskossuthfalva nyomorék gyermekek országos otthona segélyezése, hat. jöv.

Küllöd kárpáti falvak segítése 1000 k. jöv.

Csávolgy anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Nagybaracska kárpáti falvak felsegitése 100 K. jöv.

Nagybaracska Eberhardt András irnok végrehajtó segélyezése, jöv.

Nádajla kárpáti falvak felsegitése, jöv.

Boldogasszonyfalva ugyanazon tárgyban, jöv.

Bácskossuthfalva a vadászati jog bérbeadása, jöv.

Bácskossuthfalva községi adópénztárnok fizetési pótléka, hat. jöv.

Szeghegy kárpáti falvak felsegitése, 1200 K jöv.

Szeghegy községi szolgák segélye, jöv.

Bácsufalu előjárók és községi alkalmazottak napidijpótléka, jöv.

Titel özv. Perovits Katalin segélyezése, jöv.

Sajkásszentiván rendőrfelügyelő és kisbírók pótléka, jöv.

Sajkásszentiván Pastornacski Lázár pénztárnok drágasági pótléka, jöv.

Felsőköböl kisbírók pótléka, jöv.

Bácsszentiván a kárpáti falvak felsegitése 1000 K, jöv.

Sajkásszentiván az előfogattal kötött szerződés, jöv.

Dávod járási rendőrfelügyelő háborus segélye, jöv.

Paripás az orgonanyomó fizetésrendezése, jöv.

Mélykut községi szolgák drágasági pótléka, jöv.

Borota megvett járásterületek vételárának kifizetése, jöv.

Borota ostyasütési díj megállapítása, jöv.

Borota miseborjándóság felemelése, jöv.

Borota postaküldönc alkalmazása, jöv.

Borota kisbíró háborus segélye, jöv.

Borota előfogattal drágasági pótléka, jöv.

Borota tanítóhelyettes fizeteldija, jöv.

Béreg vasut melletti homokgödör vételárának mikénti felhasználása, jöv.

Dunagárdony jegyzői lak helyreállítási munkálatainak felmerült többletköltség, jöv.

Bácsföldvár vadászati jogbérlet lemondásának elfogadása és a bérösszeg egy részének elengedése, jöv.

Urszentiván vadászati jog bérbeadása és a bérösszeg egy részének elengedése, jöv.

Ada feladása, jöv.

Csátalja vadászati jog bérbeadása, jöv.

Paripás árvtári tartalékalap egy részének az elhagyott gyermekek segélyalapja javára átutalása, jöv.

Palánka vásár helypénzszedési jogbérletnek az 1915. évi déleleti összegének leírása, jöv.

Palánka Wortner Károly tanító háborus segélye, jöv.

Sajkásszentiván Markovits Györgyné háborus segélye, jöv.

Bácsszentiván községi előjáróság részére a fogyasztási adó kezelése fejében jutalomdíj megállapítása 480 K, jöv.

Nagybaracska mezőőrök fizetésének megállapítása, jöv.

Opalánka rekviráló biztosok napidijai, jöv.

Boric r. kath. plébánia lakon eszközrendő javításból felmerült költségek mikénti fedezése, jöv.

Boric r. kath. iskolánál helyettesített két tanítónak segélyezése, jöv.

Sajkásszentiván háboruban feldult tűzhegyek újra felépítésére megszavazott segély 1000 K, jöv.

Palánka rekviráló biztosok napidijának megállapítása, jöv.

Felsőköböl felvidéki falvak felépítéséhez való hozzájárulás 1000 K, jöv.

Sajkásszentiván József kir. szanatórium felépítésére adomány megszavazása 200 korona, jöv.

Szeghegy községi orvos trachoma kezelési díja, jöv.

Sajkásszentiván községi számadások rendezéseért munkadíj, jöv.

Palánka rendőrök részére háborus segély megállapítása, jöv.

Palánka fogyasztási és italadó után az 1916. évre eső beszerzési jutalék hovatfordítása, jöv.

Palánka 1915. évben befolyt anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Palánka rendőrfelügyelő háborus segélye 200 K, jöv.

Urszentiván előfogattal kötött szerződés elfogadása, jöv.

Urszentiván ideiglenes kölcsön felvétele, hat. felold.

Órszállás államvasutal kötött szerződés elfogadása, jöv.

Körtés 23. gyalogezred özvegyei és árváinak segélyezése, jöv. 100 K.

Gombos segédjegyző lakbérének felemelése, jöv.

Apatin a IV. hadikölcsön, jöv.

Palánka hativásár helypénzszedési jogbérletnek az 1915. évi bérösszeg mérséklése, jöv.

Alsóköböl a községi tisztviselők és előjárósági tagok napidijainak felemelése, jöv.

Bácskersztur a telefonnak a jegyzői lakásba leendő bevezetése. Jávahagyás megvonatik.

Bácskersztur Arnold Károly községi jegyző buzajárándósága váltságárának kivételes felemelése, jöv.

Boldogasszonyfalva a Hadi Album megrendelése, jöv.

Cservenka Torkos Lajosné magánovodájának segélyezése, a vakokat gyámolító országos egyesület támogatása és kisbírók fizetésfelemelése, jöv.

Gara szegényház átvétele s ezzel kapcsolatosan a szegénysorsu izraeliták segélyezése, jöv.

Gádor a községi alkalmazottak napidijának felemelése. Megsem.

Gombos községi alkalmazottak napidijának felemelése, jöv.

Káty községi alkalmazottak napidijai és utazási költségeiről alkotott szabályrendelet elfogadása, módosítással jh.

Nagybaracska látói állás beszüntetése s javadalmazásának a két kisbírói állásközi felosztása, jöv.

Óbacea a Jenei-féle perből folyólag dr. Vojnovits Vladán ügyvéd költségeinek megállapítása, jöv.

Ósód Bohunek Ágoston segédjegyző háborus segélyének megállapítása, jöv. 300 K.

Pacsér Ralkai Géza községi végrehajtó fizetése. Megsem.

Regőce állami méneknek kedvezményes áron való beszerzése, jöv.

Sajkásgyörgye járási kisegítő irnok fizetésfelemelése, főszolgabíróknak adták ki.

Sajkásszentiván Tyiprovác Lázár és társai segélyezése, jöv.

Sajkásszentiván özv. Beeker Andrásné segélyének felemelése, jöv.

Szeghegy kisegítőidjok alkalmazása, jöv.

Torza sebesült és beteg katonák ellátása, gypmester javadalmazásának rendezése, községi előfogattal 1915. évi drágasági pótléka és a kéményseprőnek a községi épületek után fizetett általánának felemelése, jöv.

Tündéres a gör. kel. szerb lelkész fizetése másik részének a közpénztárból leendő fedezése 1 évre jöv.

Zenta Gordán Péter udvaros fizetésemelése jöv.

Bácsborsod a rendőrök és szolgák fizetésjavítása, jöv.

Magyarkanizsa szervezési szabályrendelet 147. §-ának módosítása, jöv.

Magyarkanizsa Bicskei Sándor és társai drágasági segélye, jöv.

Magyarkanizsa jéggyár felállítás. Megsem.

Magyarkanizsa díjnokok háborus segélye, jöv.

Kerény orvosi lak építése, jöv.

Apatin kath. legényegyesület lakbéré, jöv.

Béreg a napidijak megállapítása. Feloldatott.

Boldogasszonyfalva előfogattal fizetésfelemelése, jöv.

Mozsor özv. Ivanits Simonné törlési engedélye, jöv.

Regőce a boritaladó jutalék, jöv.

Sajkásszentiván a községi alkalmazottak nyugdíjárulékának a közpénztárból fedezése és községi alkalmazottak napidijának felemelése, jöv.

Szeghegy Balg János hasznobére elengedése az aljegyző és irnok háborus segélye, jöv.

Szilágyi kertész javadalma, jöv.

Csurug az erdőszolga fizetése, jöv.

Csurug a járási kisegítőirnok javadalmazása. Főszolgabíróknak kiadott.

Csurug óvónők lütségi általánya felemelése, jöv.

Gádor műjég beszerzése, jöv.

Nagybaracska Szabadka Ferenc díjazása, jöv.

Nagybaracska vakokat gyámolító egyetbe belépés, 100 K jöv.

Nádajla a réti földek felmérése. Megsem.

Boldogasszonyfalva a réti földek felmérése. Megsem.

Mozsor Bagajits Dömötör és Tivadar törlési engedélye, jöv.

Zenta 2 koronával díjazott díjnokok illetményfelemelése, napidijasok külterületi napidija, Renkó János vágóhídi szolgának nyugdíjkötelékbe felvétele és Kovács János és társai utca-seprők fizetésemelése, jöv.

Zenta 100 koronán felüli munkálatok elrendelése. Megsem.

Magyarok Káival Piros és társai drágasági segélye, jóv.

Zenta a földárja elleni védekezés, a városi hadbavonult a kalmazottak járandósága utalványozása, Babócs Géza h. levéltárnok háborus előlege, Helmsberger István házipénztári tiszt fizetésemelése, Burány Pál javadalmának és családi pótlékának folyósítása és Tóth Sz. József és Anlik Antal h. kézbesítők fizetésemelése, jóv.

Zenta Belovay István iktató helyettes javadalom felemelése. Visszaküldték

Zenta Kopasz Kálmán kántor és hivatásos tűzoltók fizetésemelése. Megsem.

Ada a Franciaországban internáltak segélyezése, az udvarosok háborus segélye, Lengyel József rendőrfelügyelő fizetésének felemelése, Valihora Károly fertőtlenítő fizetésének felemelése, előjárók háborus segélye és magánpolgári iskola segélyezése, jóváhagyattak.

Alsókaból 10m. kath. és izraelita hitközség segélyezése. Napirendről levették.

Csantavér Limbek Elek rendőrfelügyelő segélyezése, jóv.

Dunagárdony kéményseprő díjainak felemelése, jóv.

Gara járási rendőrfelügyelő háborus segélye, jóv.

Gádor községi születésnő háborus segélye, jóv.

Felsőköböl kisegítő munkaerő alkalmazása, tanítók, tanítónők és óvónők háborus segélye és tanítók faátalányának felemelése, jóv.

Felsőszentiván Pethő Anna községi cseléd drágasági pótléka, Polyák Jakab harangozó drágasági pótléka és járási rendőrfelügyelő háborus segélye, jóv.

Nádajza kisegítő járási irnok fizetésének felemelése. Főszolgabíróknak adták ki.

Kátya a községi rendőrzvezető lakbérére, előfogatások és az orvosi szállító kocsis bérének felemelése és Verkity Viadonné segélye, jóv.

Monostor Farkas Károly díjnak drágasági pótléka, a tanítók fűtési átalányának felemelése, Sáfány Sándor h. lovaslegény jutalmazása, Lengyel József járási rendőrfelügyelő fizetésének felemelése, Korom Dezső és társai kisegítő szolgák háborus segélye és a csendőrségi szállási pihenőhely hasznobérére, jóváhagyattak.

Nagybaracska a tavaszi állatösszeírásért megállapított díjazás, jóv.

Nádajza a régi számadások elkészítéséért megállapított díjazás. Megsem.

Obecse Csöke Jolán kórházi szállítási díjainak leírása, napidíjas alkalmazása és aszfaltos és köves utcák arkai és csatornáinak kitisztítási költségei, jóv.

Obecse a kisegítő katonai kórházakban közreműködő községi alkalmazottak jutalmazása. Megsem.

Obecse a községi ménistálló javítási költségei, helyettes dobos kisbíró alkalmazása, hadbavonult rendőrök helyett alkalmazott 4 rendőr díjazása, a vasúti pályatest alatt vezetett kábel vezeték után fizetendő díj és az erre vonatkozó szerződés, nagyvendéglő bérelkedése, a szegényházi borbély díjazása, a lelegek kijelölése és a legeidődíjak megállapítása, állandó kanász alkalmazása, obecse-aracsi komp járműveinek kijavítása, ligetekbe beszerzett padok költségei, aszfaltos és köves utcákban levő fűvek irtásával járó költségek, alsóvárosi ártezi kut kijavítási költsége, kamenicai önkéntes iskolának Obecse történeti ideiglenes áthelyezésével felmerült költségek, községi hónapszámos szolgák bérének felemelése, szegényházi szükség kórházban egy ápolónői és fertőtlenítői állás szervezése, aszfaltos járdák javítási költségei, 2 drb. községi fertőtlenítő gép kijavítási költsége és a város-háza toronyórának átalakítási költsége. Hat. jóv.

Obecse homok költsége, hat. jóv. közpénztári könyvelő mellé szervezendő díjnak, bikacsószi rendkívüli segélye, hat. jóv.

Obecse az iparos tanonc iskolában román. kath. hitoktató díjazása (200 K), községi földiek bérbeadásánál közreműködő előjárók díjazása, (100—100 K), községi óvónők rendkívüli segélye, az apáca zárdában felállított kályhák költségei, ideiglenes díjnoki állás állandósítása, a közigazgatási jegyzői irodához egy segédjegyzői állás szervezése, a IV hadikölcson, község-háza telőzetének kijavítása, jóváhagyattak.

Obecse háztartási szükségletek mikénti fedezése, módosított.

Okér Mateisz Sámuel rendőr loátalánya és drágasági pótléka, Muhl Imréné óvónő drágasági pótléka és községi szolgák háborus segélye jóv.

Péterréve a marha-mérleg használati díjának felemelése, szabályrendelet ebbeli módosítása jóv.

Péterréve szabad kikötőhöz vezető uthoz terület megvétele, megsem.

Péterréve Pecze István rendőri ruha és lótartható átalányának felemelése, jóv.

Péterréve tüdőbetegeknek a község költségére elhelyezése, jóv.

Sajkásszentiván szsztiváni mozsori ut klíngázítása, eihunyi községi végrehajtó temetési költsége (300), kézi jéggyár készülék beszerzése, községi pénztárnok fizetésének felemelése, vakokat gyamolító országos egyesület segélyezése Csenejacz Brankó tanuló segélyezése jóv.

Sajkásgyörgye községi alkalmazottak drágasági pótléka, jóv.

Szenttamás Balázs Sándor irnok drágasági pótléka, jóv.

Szenttamás Szepeanov Ignác rendőr drágasági pótléka, jóv.

Szenttamás Bumits István és társai községi alkalmazottak drágasági pótléka, községi előfogatások segélyezése és községi kisbírók drágasági pótléka, jóv.

Alsókaból 1912. évi zárszámadási hitel teljesítése, jóv.

Osroy 64 százalékos pótdíjának 65 százalékra való felemelése, jóv.

A vármegyei kéményseprő mesterek kérelme a kéményseprői díjak felemelése iránt. Elutasított.

Dr. Kabos Pál járásorvos kérelme telefon előfizetési költségének részbeni megtérítése iránt, eut.

Ikotics Péter kérelme néh. Ódry Józsefné szül. Hillak Anna nyug. községi baba utáni temetkezési költségek megállapítása iránt, elutasított.

Özv. Bada Pálné és társai kérelme a községi alkalmazottak nyugdíjintézetből élvezett járandóságuk felemelése iránt, eut.

Özv. Kremm Mártonné nyugdíját 200 koronában állapították meg.

Sibalin János szolgabírói hivatalszolgá kérelme a vármegyei szolgálatát megelőzőleg a községi szolgálatban eltöltött idejének nyugdíj szempontjából leendő beszámítása iránt, elutasított.

Özv. Szmiha Kálmánné kisk. Kálmán fia nevelési járulékanak újbóli folyósítása iránt, kérelmét teljesítették.

Özv. Kelemen Dezsőné kérelme özvegyi nyugdíj, nevelési járulék és 200 kor temetkezési járulék kiutalása iránt, 600 korona kiutaltak.

Özv. Bogisich Ferenc Sándorné kérelme özvegyi nyugdíj iránt 700 koronát megállapítottak.

Közélemezés — Rekvirálás.

— Scultéty Ferenc alispántól. —

Ami a közélemezési kérdést illeti, e téren tevékenységünket — a vármegye termelő mivoltának megfelelően — első sorban az itt termelt gabonaműveket és tengerinek a közfogyasztás céljaira való biztosítása, másszóval a rekvirálás előkészítése és végrehajtása foglalta le; de nem csekély munkát és gondot okozott a nem — termelő lakosság liszt-szükségletének fedezése sem.

Ez utóbbi feladat megoldásánál az a cél lebegett szemem előtt, hogy a lakosságot minden törvényes eszközzel arra szorítsuk, hogy gabona szükségletét a termelőiől való közvetlen vásárlás útján maga szerezze be.

Kivánatosnak, sőt szükségesnek tartottam azt nemcsak azért, mivel a lakosság így olcsóbban jut a liszthez, hanem főleg abból a szempontból, mivel a lisztellátásban a forgalmi akadályok következtében minduntalan beálló fennakadás így nem érezhető hatását, másrészt és még inkább a lakosság nem lesz nélkülözéseknek kitéve, ha utóbb — amitől tartani lehet — a H. T. R. T. a készletek országos csekélységére való tekintettel képtelen lesz a törvényhatóság részére megállapított contigent teljes egészében szolgáltatni. Pedig — ismételtan hangsúlyozom — első rendű országos és hadi érdek, hogy oly bőségesen megoldott vármegyénk termelő lakossága el legyen látva főtáplálékával, hogy a mezzei munkákat a jövő évben is oly sikerrel véggezhesse el, aminővel azt eddig tette.

E végből hirdetemnek útján is felhívom a lakosságot az ön — ellátásra, de külön és több ízben is köteleességévé tettem a főszolgásiraknak, polgármestereknek és községi előjáróságoknak is, hogy a lakosságot gabona — szükségletének közvetlen beszerzésére szorítsák, kölcsönök és segélyek folyósításával támogatva az anyagi eszközök hiányában szenvedőket.

Ekként sikerült az ellátlanok egész évi liszt-szükségletét — beleértve a pékek, sütők, kenyérgyárak, vendéglők stb. szükségletét is — mintegy 80000 métermázsára leszorítani, holott tavaly ugyanebben az időben a szükséglet a 200000 mmázsát is meghaladta és jan. havában

is még 130000 mmázsára rugott és ebbe a szükségletbe az önmagukat ellátni jogosult, fentebb megjelölt iparágak szükséglete benn nem foglaltatott.

Az ön — ellátásnak egyetlen hátránya van; az t. i., hogy az ellátottak beszerzett készleteikből esetleg többet fogyasztanak, mint amennyi őket naponként és fejenként megilleti s így készleteiket még az élelmezési időszak vége előtt elfogyasztják.

Ennek ellensúlyozására elrendeltem, hogy a községi előjáróságok mindazoknak, akik vásárlási igazolványt váltottak, írásbeli figyelmeztetést kézbesítsenek, melyben utalással arra, hogy naponként és fejenként mennyi lisztet fogyaszthatnak, felhívják őket a legnagyobb takarékosagra azzal, hogy amennyiben pazarlásuk folytán lisztjüket korábban elfogyasztanák, a hatósági ellátásból részt nem nyerhetnek s így kiteszik magukat a legnagyobb nélkülözéseknek.

A liszt hiányban szenvedőknek összeírását és szükségletük megállapítását, a pékek, kenyérgyárak, vendéglők, stb. szükségletének meghatározását, végül a buza vetőmagot igénylők szükségletének megállapítását egyébként a legnagyobb gonddal készítettem elő és szerveztem, megállapítván a bejelentőlapok és nyilvántartások mintáját. Sőt a főispán ur Ömeltősága szives volt kérelmemre értekezletet is összehívni, melyen résztvetek az összes főszolgabírók, polgármesterek, jegyzők, járási, városi és községi közélemezési előadók és amelyen a közélemezés és a szükséglet megállapításának kérdése beható megbeszélés tárgya volt.

Igy azután reményem van arra, hogy a tényleges szükséglet nem fogja a kimutatottat meghaladni.

Ami magát a lisztellátást illeti, alapul vettem az eddig is bevált rendszert, mely szerint a belügyminister től kiutalt contigens megfelelő részét kiutalom a községeknek és városoknak és általuk közvetlenül fizetiem az arát és a szállítási költségeket.

Igy elkerülöm azt, hogy a vármegyének kelljen több százezer koronára rugó kölcsönt felvennie s a kifizetett és befolyó pénzek elszámolásával járó bonyodalmak munkát végzeznie.

Sajnos, nem sikerült kivinnem azt, hogy a szükségletet a H. T. R. T. gabonában utalja ki a részünkre és ezzel egyrészt elkerüljük a liszt gyakori elromlásával járó hátrányokat, másfelől lehetővé tegyük azt, hogy a községek ott és akkor öröljék meg készleteiket, ahol és amikor akarják, segítvén ezzel egyuttal a kisebb malmok helyzetén is.

E helyett azonban a H. T. R. T. vármegyei kirendeltsége helybeli vezetőjének előzékenysége folytán elértem azt, hogy a közélemezésre szánt liszt a vármegye különböző községeiben és városokban fekvő 40 malomból lesz részünkre kiutalva, ami a liszt átvételét rendkívül megkönnyíti és a forgalom korlátozásából, valamint elromlásból származó mizériákat nagyban csökkenti.

A liszt szükséglet megállapítását az előirt időre — október 1-re — befejeztem.

Még annak folyamata alatt azonban gondoskodnom kellett a gabona (buza, rozs, kétszeres, árpa és zab) rekvirálásának a 2978/1916. M. E. sz. rendelet alapján való előkészítéséről és szervezéséről.

E feladatnak is a legnagyobb körültekintéssel igyekeztem megfelelni.

Felbuzdulva a folyó év tavaszán elért eredményen, ezuttal is részletesen kidolgozott szabályzatba foglaltam össze a rekvirálási eljárásnál betartandó szabályokat s a községeket és városokat elláttam a szükséges nyomtatvány- és jegyzék mintákkal.

Az eljárás folyó hó 6-ikán vette kezdetét és folyó hó 26-án nyert befejezést.

Sajnos, az eredmény még annál is kedvezőtlenebbnek ígérkezik, amelyet előreláttam és vártam.

Folyó hó 19-ikéig ugyanis — vagyis az első 14 nap alatt — 34750 mm. buzát, 1560 mm. rozst, 2100 mm. árpát 25850 mm. zabot és 22 mm. kétszerest, vagyis összesen mintegy 64300 mm. gabonát sikerült csak rekvirálnunk.

Az egész eredmény tehát nem fogja megütni a 100.000 mm. gabonát sem.

Ennek oka kétségtelenül az, hogy a H. T. R. T. a nélkülözhető készletek legjelentékenyebb részét összevásárolta, ami pedig megmaradt, az kellett részben vetőmagra, részben a megyebeli termelők és szükségletüket beszerzett megyebeli nem — termelők ellátására.

Hogy e feltevésnek szilárd alapot építsék, megkerestem egyfelől az országos statisztikai hivatalt az idei gabona — termés eredményének közlése, másfelől a H. T. R. T.-ot a megye területéről bevásárolt gabona mennyiségének bejelentése iránt.

Az előbbi a felvilágosítás megadását hivatali szabályaira való hivatkozással megtagadta;

az utóbbi arról értesített, hogy az általa összevásárolt gabona mennyisége búzában 1,280,700, rozsbán és kétszeresben 28400, zabban 916,300 és árpában 12,200 mázsára rug.

Ezt a közlést alapul véve, nem lehet csodálni, hogy a rekvirálás nagyobb eredményt fel nem mutat.

Tegyünk ugyanis próbát pl. a buza termés eredményének és felhasználása, illetve elidegenítése mennyiségének egybehasonlításával.

Ha elfogadjuk a hivatalosan beszerzett adatok eredményeként azt, hogy a folyó évben 400,000 hold volt búzával bevetve és a termés átlaga 7-8 métermázsá között mozgott, úgy feltehetjük, hogy a buza — termés körülbelül 3,000,000 métermázsát tehetett ki.

A vármegye 640,000 lakosa közül mintegy 100,000 hadbavonulván, az őstermeléssel foglalkozó 420,000 lakosból itthonmaradtak számát megközelítőleg 369,000 re. az egyéb foglalkozásu akét 180,000 re tehetjük.

Az előbbiek havonkénti és fejenkénti 18 (évi 216 kg.) az utóbbiak 10 kg. (évi 120 kg.) fogyasztására lévén jogosítva, amazok szükséglete kitesz 777,000, emezeké 216,000, összesen 993,000 métermázsát.

Már most előírnyozva (holdanként 1 mázsát számítva) vetőmagra 400,000 métermázsát, vetés-pótlásra 200,000 métermázsát és hozzáadva ehhez a H. T. R. T. által megvásárolt 1,280,000 mázsát, a négy tétel összesen kitesz 2,830,000 métermázsát, ami nincs messze a terméseredményként mutatkozó 3,000,000 mázsától, tekintettel egyfelől a rekvirálás eredményeként várható mintegy 50,000 mázsa búzára, másfelől az ellátatlan lakosság élelmezésére a fentiek szerint előírnyozandó 80,000 mázsa lisztre.

Felteszem, hogy a gazdák a vetési — időszak elmúltával a megtakarított vetőmag — felesleget önként be fogják szolgáltatni, nehogy újabb rekvirálást kelljen elrendelni.

A földmivelésügyi miniszter ur a folyó évben 725,000 mázsa tengerit igényel a vármegyétől, ami minden esetre jóval kevesebb a tavalyi 1,055,000 métermázsánál.

Tekintettel azonban arra, hogy úgy mint tavaly, az idén is gondoskodnom kell a beszáradás, romlás és morzsolás folytán beálló hiányok fedezéséről — mely célra a tavalyi 30% al szemből az idén csak 25%-ot irányoztam elő — az ekként a vármegyétől igényelt mintegy 906,000 mázsa oly jelentékeny mennyiség, mely annak szolgáltatási képességét már már meghaladja.

Köztudomású dolog ugyanis, hogy az ideai tengeritermés minden várakozáson alul sikerült.

A termés-átlag holdanként 5-6 mázsára tehető, ami — a beültetett mintegy 400,000 hold alapul vétele mellett — 2,000,000-2,400,000 mázsa terméseredményt jelentene.

Ha tehát azt akarják, hogy a vármegyére kivetett tengeri neccak biztosítsák, hanem maradjon is egy bizonyos felesleg, mely szabad forgalom tárgya lehessen és (főleg a termelőnél) tovább — eladásra szánt sertések felhizlítására fordíthatassék, úgy a halósnak, mint a készletbirtokosoknak mindent meg kell tenniük, hogy a vármegye területén termelt összes tengeri valóban feltárható és számbavehető legyen.

Ez a körülmény két irányu kötelességet rótt reám, mint akire a kivetett kontingens biztosítása tartozik.

Az egyik az, hogy igyekezzem a rendelkezésre álló termésteleslegeket a házi és gazdasági szükségletnek a lehetőségig pontos meghatározásával megállapítani; mert míg a múlt évben a termés kedvezőbb eredményére való tekintettel nem kellett szigorú bírálat tárgyává tenni, hogy a készlet birtokosok bejelentett házi és gazdasági szükségletei tényleg teljes egészében fennáll-e, mivel hiszen a kivetett kontingens a rendelkezésre álló feleslegekből a házi és gazdasági szükséglet bőségebb számítása mellett is ki került, — addig a folyó évben eredményes eljárásra csakis a készletbirtokosok ily irányu bejelentéseinek szigorú ellenőrzése alapján számíthatunk.

Másrészt éppen arra való tekintettel, mivel a készletbirtokosok feleslegeik legtekintélyesebb részét előreláthatólag igénybe kell majd venni, különös súlyt kellett helyezni a kivetésnek aránylagos és igazságos keresztül vitelére, ami csakis úgy lehetséges, hogy ezáltal az egy-egy község (város) által szolgáltatandó kontingens nem a tavalyi szolgáltatás arányában, hanem az illető területen tényleg rendelkezésre álló feleslegek arányában állapítom meg.

Ennek folytán egyfelől a tengeri összeírását a gabona rekvirálás folyamán tett kedvező tapasztalatokra való tekintettel ugyanerre a mintára szerveztem, külön szabályzatba foglalván össze az összeírás miként való foganatosításának szabályait és megállapítván az összeírásnál és a házi és gazdasági szükséglet megállapításánál használandó jegyzőkönyv mintáját, másfelől az egyes községekre (városokra) kivetendő

kontingens mennyiségének meghatározását egyelőre mellőztem s azt csak az összeírás tényleges eredménye alapján a községekben (városokban) mutatkozó feleslegek arányában fogom megállapítani.

Részemről tehát megtörtént minden intézkedés, mely a tengeri igénybevételének eredményes, célszerű, arányos és igazságos keresztülvitelére vezethet.

Ennélfogva a termelők viselkedésétől és józan belátásától függ, hogy lesz-e a vármegyében u. n. szabad, vagyis megvásárolható tengeri és hogy ennek következtében lesz-e zsír és baromfi.

Mert az, hogy a rekvirálás befejezése után megengedhetem-e a netán még megmaradt feleslegeknek (az u. n. szabad készleteknek) adásvételét, tisztán azon mulik, hogy a rekvirálás minő eredményre vezet. Ez a kontingens éppen csak hogy kikerül, az egész tengerinek mindaddig zár alatt kell maradnia, míg az egész rekvirált készlet el nem szállítottatik.

A cukor.

A cukor országszerte sok bajt okoz. A hiányt már hónapok óta a mi megyénk is éri. Ugylátszik, hogy a helyzet kedvező fordulatra némi kilátás van. Erre vall a Kereskedők Lapjának eme érdekes közleménye:

Cukorban a Cukorközpont végre nagyobb előjegyzéseket fogadott el, amelyek abban az ártan lesznek számlázva, mely a leszállítás napján érvényes. Ama cégek, amelyek cukrot kapnak, alaposan meg lettek rostálva és így remélhető, hogy ez a fontos fogyasztási cikk a legitim kereskedelem által közvetlenül eljut a fogyasztóhoz. A cukorka-gyárak kontingensének csökkentése talán lehetővé teszi a szükséglet teljes kielégítését a fogyasztásnál. Ugynevezett fekete lista került alkalmazásba a Cukorközpontnál, amelyre oly cégek kerülnek, akik valamely visszaélés folytán érdemtelenné tették magukat arra, hogy cukorszükségletüket kielégíthessék. Tekintettel arra, hogy a fűszer és gyarmatáru-szakban az egész üzlet a cukor körül mozog, mindenkinek ambíciója kell, hogy legyen, hogy elsősorban a fogyasztás legyen igazságosan ellátva és semmiféle rendelet ne legyen kijátszva. Így különösen hogy ne történhessék meg az, hogy fogyasztási cukor cukorkakereskedő révén kerüljön feldolgoztatásra cukorkákra.

A menekültek.

— Saját tudósítinktól. —

Budapest. A Bács megyében levő erdélyi menekültek szebenmegyei részének visszautazása e hó 20-24-ikére volt tervezve. Időközben azonban olyan kormányzati intézkedések történtek, melyek e terv megvalósítását rövid időre elhalasztották. A belügyminiszter erről táviratban és telefonon értesítette *Purgly* Sándor főispánt és *Scultéty* Ferenc alispánt. Minthogy e határidőkitolással a vármegye részéről a menekültek élelmezése, felruházására és akadálytalan visszautazására tett sok intézkedése ideiglenesen tárgytalanná vált, *Scultéty* Ferenc alispán e hó 25-én *Tomcsányi* Aladár vm. tb. irodaigazgatóval, a szegedi kirendeltség vezetőjével Budapestre utazott, hogy a belügyminiszteriumban az illetékes ténylezőkkel a további teendőket megállapítsa. *Tomcsányi* 24 órán át szakadatlanul csoportosította a Bács megyében levő menekültekre vonatkozó összes személyi és szükségleti adatokat. Az alispán vele fölment a várba, a belügyminiszteriumba, ahol három napon át órák hosszáig tanácskoztak dr. *Jekel* Péter min. oszt. tanácsossal, a menekültek elhelyezésére alakult bizottság vezetőjével és dr. *Samassa* titkárral. Megvitatták a menekültek teli ruhákkal való ellátásának, élelmezésének, anyagi segélyének és a visszautazás akadály nélküli biztosításának minden módját és föltételét. E tanácskozás eredményeként a belügyminiszter e hó 28-án rendeletet küldött vármegyénknek. Ezt megelőzőleg *Scultéty* alispán helyettesét, dr. *Szabovlyevits* Dusan főjegyzőt táviratban értesítette a belügyminiszteriumban történt megállapodásokról. Egyben már Budapestről adott utasítást, hogy ama járások főszolgabiráit, ahol menekültek tartózkodnak,

rögtön értesítsék a visszautazás határidejének kitolásáról, hogy az illető községek előjárásai idejében értesíthessék erről a netán türelmetlenkedő erdélyieket. Az alispánnak az volt a terve, hogy a közel *harmincezer* koronányi ruházati szükségletet Budapestben szerzi be, mivel a bácskai készletek nagyon megcsappantak és így a megye területén való beszerzés az állandó lakosság helyi szükségletének kielégítését veszélyeztetné. Dr. *Jekel* oszt. tanácsos javaslatára azonban akként döntöttek, hogy a menekültek fölruházását úgy fogják elintézni, hogy a szükséglet egy részét a lakosság adományaival, különböző alkalmi vétellekkel és végül a megyei kereskedők és szabók igénybevételével fogják fedezni. *Scultéty* alispán erre vonatkozóan a rendelkezéseket nyomban hazaérkezése után teszi meg. — A menekültek visszautazása — illetékes helyről kapott fölvilágosításunk szerint — 8-12-ike között történik. A belügyminiszter és az alispán egyértelmű kérelmére a bécsi katonai vasuti *Transport Centrale* a megjelölendő időre megfelelő számú vonatokat bocsájt a menekültek rendelkezésére. Ezek a vonatok Bács megye három gócpontjából indulnak. Fölveszik az egy-egy kiinduló állomásra összesereglett menekülteket, azoknak háziberendezéseit, állatállományát és az utra szükséges élelmiszereket és takarmányt. A visszautazók a külön két napra való élelmicikkeken kívül megfelelő anyagi segélyt is kapnak. Intézkedés történik, hogy utközben azokon az állomásokon, ahova reggel, délben és este érkeznek, reggelivel, ebéddei és vacsorával várják őket.

Bácsszentiván. Községünkben elhelyezett 222 menekültnek gond nélkül megélhetéséről minden szükséges intézkedést a legnagyobb lelkiismeretességgel tette meg *Szalay* Zsigmond ügybuzgó jegyzőnk. Külön cipész műhelyt létesített, mely az erdélyieket lábbelikkel látja el. Nemrég *Apatin* községünkben 3600 k. értékű szövetet vásárolt, melyet most dolgoznak föl a menekülteknek. Eddig tett intézkedéseiről a jegyző e hó 24-én személyesen beszámolt *Scultéty* alispánnak, aki helyeslően vette azokat tudomásul.

Dunabölkény. Az itten elhelyezett menekültek részére a község 1000 kor. segélyt szavazott meg. *Dicks* Lajos jegyző társadalmi uton külön 1580 koronát gyűjtött. A zombori Vörös Kereszt egyletnek 3 láda ruhát is juttatott a hazatias lakosság. *Dicks*, ki népfőlkelő főhadnagyi minőségben 2 évi katonáskodása után most került vissza a harctérről, sokat tesz a menekültekért.

A kézműáruüzlet.

A kézműáruüzlet terén a forgalom mindinkább csökken. Azok a bács megyei kereskedők, akik a háboru k'törésekor nagy árukészlettel rendelkeztek, már majdnem mindent eladtak a mal viszonyoknak megfelelő áremelkedéssel. A régi, évek hosszú sora óta fekvő, divatjamult, szinehagyott lim-lom (bovli) is elkelt. De amit a kereskedőknek ez a váratlan konjunktura jövedelmezett, azt részben elvesztik most a miatt, hogy áru-szükségletüket még jóideig csak igen kis mértékben fedezhetik. S amihez hozzá férköznek, azt busásan kell megfizetniük.

Hogy a kézműáru-cikkek nagyban forgalmában milyenek az állapotok, az kiünik a M. K. L. eme jelentéséből:

Molinó egyáltalában nincs forgalomban, mert le van foglalva és így nem képezhető adásvétel tárgyat. Ennek természetes folyamánya, hogy a belőle készülő készárukban is nagy a hiány, ambar a legtöbb cikk előállítására más nyersanyagokat is használnak.

Sima két áru iránt munkásruhákhoz igen nagy a kereslet. Ugyszólván minden árat megfizetnek érte, 3.80-4.20 K át, sőt 4.30 K át is érke el érte.

Fehér áruban a készletek csekélyek, vastag áru már egyáltalán nem kapható. Azokért a 23 méteres vásznakért, amelyek a háboru előtt 13-14 K-ba kerültek, most 65-70 koronát, sőt többet is fizetnek.

Nyomott áruban szintén hiány van és az árak igen magasak, 3.50-4.— korona között mozognak.

*Kanavász*van és zefirekben is sokkal nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Az árak 3.10-3.30 K között ingadoznak.

Tanyai vasutak.

A mai súlyos gazdasági viszonyok között, amikor termények okszerű termelése és a közkl-vánalomnak megfelelő értékesítése oly sok nehézséget és bajt okoz, kétszeres figyelmet érdemel Szeged városának az az elhatározása, hogy nagykiterjedésű tanyaterületén keskeny vágányú vasutat építel, még pedig saját kezelésében. Erőből a vasutáról és nagy céljairól *Ciktricius* főispán ekként nyilatkozott:

— A mostani nehéz élelmiszeri viszonyok legerősebb bizonyítékai annak, hogy a tanyát a város életébe a lehető legerősebb szálakkal kell bekapcsolni. Jelenleg alig lehet csodálkozni azon, hogy a tanyáról csak minimális élelmiszert szállítanak a piacra. Hiányzanak egyrészt a szállítási eszközök is, másrészt pedig a tanyai nép, amelyet teljesen leköti a munka, alig-alig ér rá, hogy a városba jöjjön.

— A tanyai vasut kiépítésével ez a helyzet egyszerűen megváltozik. Kényelmes és megfelelő szállítóeszközök állnak a tanyai nép rendelkezésére áruja beszállítására, az ut hasonlíthatatlanul kevesebb ideig fog tartani, mint tart most, gyalog vagy szekéren, ezenkívül mindenki megtalálja azt a vonatot, amely rá nézve a legalkalmasabb időben indul és érkezik vissza. Semmi oka sem lehet tehát arra, hogy az áruját visszatartsa a piacról, amelyre a legelősebben és aránylag rövid idő alatt bejöhethet. A városnak így válik eminens fontosságú gazdasági érdekévé a tanyai vasut, amelynek kiépítését olyan sok évtized óta halogatták már. A mai háborús viszonyok azonban jó példát szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy milyen bajokat szünelnek a késedelemsek. A közgyűlés bizonyára szem előtt tartja majd a város érdekeit és egy szívvel kívánja a tanyai vasut mielőbbi megvalósítását.

Nem ártana, ha ez a nagy célokat szolgáló szép terv nálunk is utat törne. A tanyai vasut gondolatának megvalósítása megyénkben is, különösen Szabadka, Zenta, Magyaránizsa tájékán nagy érdekeket érint.

H I R E K.

A régi vármegye bucsu mulatsága.

— Vértesi Károlytól. — (5.)

Az ebéd, habár asztalunkat nem terítették ezüsttel, habár nem is szolgáltak ki minket csipke bóbítás szobalányok, fehér keztyűs inasok, kitűnően jól izlett a többrendbeli sportolás, főleg a hegymászás után. A kedélyesség netovábbjában melengeltük a szívünket a barátság tüzeinél.

Öblös poharak járták, az üritésükkor nem fukarkodtunk szóval, mégis sokan kerültek szóhoz, szóba. A csordultig felt szívek megkönynyebbülttek, s utóbb azoknál is megjött az étvágy, kiknek a gyomrát, előbb köként nyomta a még el nem mondott lószó. A hangos beszédek hatásában átragadt a mámor. Szunnyadó erőnek is volt későbbi fölébredése, de jól emlékszem, hogy néhány ugynevezett vadlószt, jobb és sikerültebb volt, mint némelyik hivatalos előbbi.

Csupornak mélyből hangzott a hangja. Beszéde most is, mint rendszeren ékes volt és költői szólamoktól csillogott az elméje erejéből.

A sok szép beszéd meghallgatása, jó iskola volt nekünk ifjú nemzedéknek.

Ebéd alatt jötték-mentek, csakugy röpökdték a hivatalos és magán táviratok. Történeli hűség kedvéért, idézem azokat az ujságból, annál is inkább, mert sokan tartják igaznak azt, amit az ujságban olvasnak. Mások addig — legkivált most, háborús napjainkban — kevesebbet hisznek el a tudósításokban megködött ujságnak, de a következő híradások valódiságáért, mint jelen volt és jól értesült, kezeskedem. Voltak pedig ezek a hírek lapidáris stílusban a következőleg megírva és szerkesztve, u. m.:

»A konyhából. D. u. 2 órákor. Az ebéd készen van. Fegyverre magyar!
Csatater. 2 óra 5 perc. Az ütközet megkezdett. Halak, süldők, birkák stb. fekszenek vörös lében uszva — a porondon.

Csatater. 2 óra 10 perc. Első toaszt. Knézy Zsiga felköszönti Pál Antalt. Általános lelkesülés. Roppant éljenek. Körben megy a — nagy pohár.

Csatater. 2 óra 15 perc. Második toaszt. Pál Antal köszönt Kocik Pálra. Tombolás. Iszonyú zslvaj. Szünni nem akaró vívások.

Csatater. 2 óra 20 perc. Csupor Gyula Hoffmann Mihályt, ez Sztrilich Mihályt, ez Pletl-

kosich Sándort, ez Knézy Zsigmondot, ez Mihelics Pétert, ez Janik Bélát, ezt Jerkovits Károly esaperest s így tovább. A gyorsírászat csütörtököt mond. Nem lehet a beszédeket feljegyezni. Hőmérsék 1 fok a forrpont alatt.

Látjuk és megtudjuk ezekből a sürgönyökből, hogy kevés szóban nagy történetek elmondása van. Kár is lett volna a sürgönyök laconicus rövidségéből valamint is lecsipni, még nagyobb hiba leendett azokhoz valamit hozzátenni, mert határozottak, világosan szólnak és mindenki által könnyen megérthetők.

Ebéd utáni kiadósabb sürgönyök is voltak, még pedig ezek:

»Karavukova. 3 órákor. Bezeredy Béla elindult a csataterre!

Csatater. 3 óra 4 perc. Az italok ára felszökken. Általános lakáshiány. A szobák 3 napra előre lefoglalva.

Zombor 3 óra 6 perc. Herzenberger Sándor kérdezi, itt van-e Bezeredy? ha igen, rögtön indul 6 is.

Csatater. 3 óra 8 perc. Punczmann Béla cepperlit táncol a vörös rokokyás hölgygel. Nagy cancanirozás.

Csatater. 3 óra 12 perc. Schmausz Endre visszautasítja praedicatúmat. Későn benyújtott kérelmével elűteltik.

Zombor. 3 óra 20 perc. Ödön! 1) Hidegletős borzongásokat érek. Nem jönne haza? Hived.

Zombor. 3 óra 25 perc. Edus! Igaz-e? hogy rosszul járt a — pantalonod? Válasz fizetve. Hítvesed.

Megértés okából ide jegyzem a Májális-Lap napi újdonságok rovatának a híreit: »Scultéty Ede pantalonját, a hajózás alkalmával, kiverte a víz...«

Csatater. 4 óra 3 perc. Pál Antal, Csihás, Ertl János és az öreg Schmausz Károly rendezőknek az üdvére köszönt fel. Schmausz Károly protestál az »örög« szó ellen. Hivatkozik bizonyítékokra. Nem használ semmit.

Csatater. 4 óra 8 perc. Első halott: Adolf Edler von Savageri. Olaszból oltott német.

Csatater. 4 óra 12 perc. Bezeredy Béla megérkezett! A hangászok cigánykeréket hánynak. Mindnyájunknak meg kell halni!!! Borzalmas összeütközéstől felünk.

Pest. 4 óra 14 perc. A bácsmegeyi főispáni kérdés új stádiumba lépett. A 17-ik jelölt is megugrott szerencsésen innét. A kormány figyelme ezuttal Abauj egyik tiszteltbeli esküdtjére van irányozva.

Pest. 4 óra 16 perc. Az említettem esküdt ijedtében — forrolázba esett. Életét féltik. Quid nunc?

Csatater. 4 óra 18 perc. Előérzetünk nem valósul meg, Bezeredy még ma visszatér Zomborba. Nagy hitetlenség.

Csatater. 4 óra 20 perc. Kapetánovits Jócó, hordó tetejéről beszél a szelekről és tengerekről. Élteti a megyét, mire a szónokot sátorrengést lelkesedéssel üdvözik.

Csatater. 4 óra 26 perc. Heves Károly felköszönti az Oláhokat — Jánosban. Az említettek közül kik beszéltek még? A nagy idő távlatán át, ezeknek nem lehet most, a teljes névsorát utólag összeállítani teljesen, én sem jegyezgettem akkor még az ujságok számára. Gyorsíró is ritkaság számba ment abban az időben, pedig jó lett volna az eszmék pompázatoságában több beszédet megörökíteni, — az utókor élvezettel olvasná az elmúlt idők krónikájaként, kiszinezve a mulató bácskaiak akkori életét és gondolkodását.

Lássuk tovább a sürgönyök folytatását.
»Piukovits Ödön a pad tetején. — Punczmann Béla keringőt táncol. Tapsvihar.

Csatater. 5 óra 16 perc. Pál Antal bucsuzik. A vasut indulása jelezte. Betegek nyögése. Haldoklók sóhajai. Rendetlen visszavonulás.

(A következő számban befejezem.)

Uti jegyzetek.

Bad Reichenhall, 1916. augusztus.

Ki ne hallott valaha a salzburgi »Schnirlregen«-ről? Arról a napokig tartó esőről, amely akár csak egy cérnaszál, vagy fonál, nyilegyenesen igyekszik a föld felé. Ez az eső nem is hasonlítható össze a mi úgynevezett országos esőnkkel, legfeljebb csak abban, hogy mindakettő — vizes. Nem hasonlítható össze azért, mert a mi esőnk nagy cseppekben esik, míg az itteni »Schnirlregen« vékony szálahoz hasonlítható sugarakban ereszkedik alá.

A »Schnirlregen« annyira hirbe hozta szép Salzburg városát, hogy szép, napsütéses időben is gummi köpennyel sétál az itten megforduló

1) Piukovits.

idegen. És igaza van. Mert kirándulást még a legszébbnek ígérkező napon sem rendezhet az ember ernyő, vagy esőköppeny nélkül. Itt soha sem tudni, mikor lesz eső? Órák alatt változik az időjárás; délelőtt még a leggyönyörűbb nyári nap mosolyog le a tiszta kék égboltozatról, délelőtt pedig már reménytelenül szürke égből zuhog alá az eső.

Az év 365 napjából 280 biztos esős. De ezt az esős időjárást is megszokja az idegen, amennyiben alkalmazkodik az itteni lakosság szokásaihoz: sétál esőben is. Nálunk ez lehetetlen-ség volna, mert odahaza kisebbszerű eső után is óriási vízmennyiség marad a föld színén, túrelmesen várva, hogy a szomszárnak elkeresztelt föld magába szivja. De itt kis vízmennyiség zuhog alá vékony, kellemetlen sugarakban, tehát még hosszabb esőzés után sem marad sok víz a föld színén. Ha aztán eláll az eső, utána néhány órával már kezd száradni a talaj. Ezért lehet itt nagy eső után is rögtön kimerészkedni a szabadba, ki a hegyek közé.

De nemcsak Salzburg a »Schnirlregen« hazája! Dicsekedhetik sok esővel az egész Salzkammengut is. Mostani tartózkodásom helye, Bad Reichenhall, az esőzés ideális hazája. Kilenc hete vagyok itt. de nem hazudok, ha írom, hogy hat-hét hétig ernyő alatt, vagy gummiköpenyben sétáltam. De sétáltam! És ez a fő.

Kinn egyforma zuhogással szakad az eső. Meddig fog még esni az eső? Irigylem az ott-honiakat, bácskaiakat, akik perzselő napsugárban élnek végig a júliust és az augusztust és — mint az édes apám írja — alig várják az áldáshozó esőt, a kukorica végett...

Ha hatalmamban volna, szívesen odadiregálnám a felettünk trónoló szürke felhőtengert egy időre. Ezzel Bácskában örmöt okoznék, mi pedig néhány napig eső nélkül élvezhetnénk a gyönyörű alpesi tájat és — amit mi itt keresnünk — a jó, tiszta, gyógyító levegőt.

Groll József.

Visszaélések. Több helyről azt az értesítést kapjuk, hogy a megyebizottsági tagok felhívást kaptak, melyben arra kéri őket, hogy sajtó célokra nagyobb összeget küldjenek be. Ebben a felhívásban a munkapárt egyes tiszteltreméltó férfiira és dr. Szabovlyevits főjegyzőre is történik hivatkozás. Tudomásul adjuk, hogy ezekhez a revorverzszurnalistikát jellemző modorító felhívásokhoz nekünk semmi közünk. Ha mégis a mi nevünkben jelentkeznek, ez a lapunkal való visszaélés, melyet csak úgy lehet megtorolni, ha az illetőt a kiszemelt áldozatok átadják a rendőrségnek.

Báró Vojnits István Budapesten. Báró Vojnits István több napig Bácsmegeyében tartózkodott. E hó 25-én, szerdán utazott vissza Szabadkáról Piukovich József nagybirtokos, volt orsz. képviselő társaságában. Utközben tanácskozt az ugyanazzal a vonattal utazó Scultéty alispánnal.

Az alispán Budapesten. Scultéty Ferenc alispán e hó 25-én dr. Dedk Béla orsz. képviselő, Tomcsányi Aladár vm. irodagazgató és Pető Lajos, a »Bácsmegeye« szerkesztője kíséretében hivatalos ügyben Budapestre utazott.

Főispáni ebéd. Purgly Sándor főispán a közgyűlés alkalmával ebédet azott, melyre hivatalosak voltak: báró Vojnits István v. b. t. t., dr. Pertschy Ferenc ny. l. oszt. főörzsorvos, Scultéty Ferenc alispán, Evetovits János orsz. képviselő, dr. sztapári Récsy Ede, Törley Gyula, dr. Szabovlyevits Dusan vm. főjegyző, kir. tanácsosi Körmőcy Ernő apát, Wagner G. Adolf főesperes, Scherer Ferenc plébános, Regényi Lajos, Vojnits Béla, Kiss Lajos, Törley Bálint, Kleiner Lajos polgármester és dr. Kuhl Lajos főispáni titkár. A meghívottak közül Körmőcy Ernő és Evetovits János kimentették magukat.

Városi tisztviselők igazgatótagsága. Laczkovich Károly magyarkanizsai főjegyzőt, Huszágh István tanácsnokot és dr. Söll Imre ügyészt egyes magyarkanizsai vállalatok igazgatósági tagokká választották meg. A város ezt tudomásul vette. A vármegye azonban a város eme harározatát megsemmisítette.

Egy árvaház segélyezése. A torzsai ág. ev. árva- és szeretetháznak a vármegye 200 korona háborús segélyt juttatott.

Házasságok. *Kanyó* Jenő honvédhuzár-főhadnagy, a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkereszt tulajdonosa eljegyezte *Hüttenberg* Etust Torzsán.

Dr. *Bániszavlevits* György p. ü. segédtitkár eljegyezte *Karvány* Jolánt Zomborban.

Dr. *Pollák* József zsolnai járásbíró házasságot kötött *Valentin* Dusyvel, dr. *Valentin* Emil bajai tekintélyes ügyvéd, városi bizottsági tag lányával.

Findeisen Gusztáv, tekintélyes újvidéki kereskedő leányának *Katónak* e hó 22-én örök hűséget esküdött *Oláh* Miklós, az újvidéki kir. járásbíróhoz beosztott járásbíró.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát, Szabadkán.

Molnár Hugó kitüntetése. Molnár Hugót a nemrég nyugalomba vonult újvidéki ref. lelkész a király kiváló érdemei elismerésül a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjével tüntette ki. A megyeszerke közbessült, nagyudásu pap kitüntetése mindenfelé nagy örömet kelt.

Az alispán *Deák Béláról* ekként nyilatkozik legutóbbi jelentésében: Nem zárnám le híven és méltóan az elmúlt negyedév krónikáját, ha szó nélkül hagynám a közigazgatásunkat és tisztikarunkat ért újabb veszteséget. Ertem itt dr. *Deák Bélának*, a vármegye éleleszü és képzelt főügyészének, a mi kedves és szeretett kártsunknak körünkől való távozását. Nincs is hat éve, hogy elfoglalta a vármegyei közelet egyik legfontosabb pozícióját s máris úgy érezzük, hogy alig fogjuk tudni őt nélkülözni. Gazdag jogi ismereteit és rendkívüli gyakorlati érzéket belevitte a közigazgatási jog tömkelegébe, melynek sokféle vezető szövevényes útjain mihamar ott-hon érezte magát. S míg alapos és komoly tudásával világosságot tudott teremteni a legbonyolultabb jogi kérdésekben is, szeretetreméltóságával és szolgálatkészségével előzékenységgel sok barátot és tisztelt szerzett magának. Távozása valódi veszteség közigazgatásunkra s vele ismét nehezebbé vált a megmaradt tisztikar munkája. Mindamelllett örömmel látjuk őt új hivatásában, a rátermett törvényhozók sorában és szívből kívánjuk, hogy képességeit a nagy közérdek javára immár tágabb körben értékesíthesse.

Özvegyi nyugdíjak. A vármegye özvegy *Vécsey* Nándorné nyugdíját 20 százalékkal, vagyis 820 koronára fölemelte, öz. *Soós* Emilné nyugdíját pedig évi 1200 koronában állapította meg s ezenkívül 500 korona temetkezési költséget is térített meg.

A 23-asok Hadialbuma. A »Zombor-Vidék« írja: A zombori háziezred emlékkönyvét értesülésünk szerint *Kún* József Jenő tartalékos hadnagy lenn a harctéren szerkeszté egy gyalogsági hadosztály parancsnokságánál *Kún* hadnagy most már a közel jövőben a közönség elé bocsájtja a díszes emlékkönyvet.

A bajai városháza köréből. Dr. *Bernhardt* Sándor bajai ügyvédet, helyet és számvevőt, a főispán valóságos számvevővé léptette elő a városnál.

Dr. Széchényi Tamás özvegyének nyugdíja. Dr. *Széchényi* Tamás elhunyt szabályi főszolgabíró özvegyének a vármegye évi 2600 kor. nyugdíját és 520 kor. nevelési járulékat szavazott. Ezenkívül 1200 kor. temetkezési költséget is térített meg neki.

Nagy csatornázási földmunka. A Davod községben székelő pesti püspökpusztai uradalom 60—80.000 köbméter földmozgósítást igénylő belvízszabályozással egybekötött csatornázási munkát szándékozik végeztetni. A tervek és költségvetési műszaki munkákat már készíttik s kilátás van rá, hogy a munka még a tél beállta előtt megindul.

Bajai kántorok jubileuma. *Baumfeld* József és *Berger* Salamon bajai kántorok a napokban ünnepelték meg 40, illetve 25 éves működésüket.

Bácsmegeyel szobrász. *Matuska* Ferenc szobrász, ki tanulmányát Németországban végezte, jelenleg Szabadkán katonáskodik. Legújabb műveit bemutatta a szabadkai polgármesternek.

Megváltozott hajómenetrend. A Duna Gőzhajózási Társaság közli a Budapest—Títel s Belgrád között közlekedő személyhajók e hónap 21-től kezdődő új menetrendjét. Egyben közli a nevezett társaság, hogy a mohácsi személyjáratot folyó hó 20-ikával beszüntette, ellenben folyó hó 22-től e hó 31-ig Budapest és Kalocsa közt tart fenn személyhajójáratokat. E hajók Budapestről d. e. 10 órakor indulnak és Kalocsára d. u. 510 órakor érkeznek; Kalocsáról este 6 órakor indulnak és Budapestre 505 órakor érkeznek.

A temerini plébános stólaajóvedelme. *Mihálovits* Endre temerini plébános, tb. kanonok stólaajóvedelmét a község 1600 koronával megváltotta. Ezt a határozatot a vármegye jóváhagyta.

Egy hitoktató tiszteletdíja. Tündéres község *Eremics* Csedó gör. kel. hitoktatónak 600 Kor. tiszteletdíjat szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

A zentai 48/49-es hősök részére a város ingyenes földhasználatot és lözsét juttatott. Minthogy az iratok döntés végett a vármegyéhez kerültek, a közgyűlés azokat elbírálás végett az ispánnak adta ki.

Egy jegyző gyógysegélye. A vármegye *Korsós* József szilágyi jegyzőnek betegségének helyreállítására 500 Kor. gyógysegélyt szavazott meg.

Egy községi rendőr véglegesítése. *Dugojits* Milos bebecsi községi rendőrt a vármegye ebben az állásában 675 kor. évi fizetéssel véglegesítette.

A hadifoglyok száma Bácsmegeyében a cservenkai cukorgyárnak utabban kiutalt 300 fogollyal együtt összesen 13.500.

Elítélt szerkesztő. Zentáról jelentik: *Orbán* Károly sajtóperit indított *Pollitzer* Leó ellen a Zentai Friss Újság múlt évi, december hó 1-iki számában megjelent »Orbán Károly — a maga helyén« című cikk miatt. Hétfőn volt ez ügyben a főtárgyalás a szabadkai törvényszék előtt, melyen a bíróság *Pollitzer* Leót bűnösnek mondotta ki az *Orbán* Károly sérelmére elkövetett s az 1914. évi XLI. t. c. 1 §-ba ütköző s a 3 §. első pontja szerint minősülő rágalmozás vétségében s ezért őt 2 hónapi fogházra és 400 korona pénbüntetésre ítélte. Egyben elrendelte a *Mester* Andor és *Grünstein* Mór féle perekben hozott, de a büntető novella 1 §-a alapján eddig felfüggesztett büntetések végrehajtását is. Az ítélet ellen a vádlott és védője fellebbezést jelentettek be.

Orosz hadifogságban. *Wagner* Tivadar tudata öcsével, ki újvidéki lakos, hogy sebesülten Moszkvában van orosz hadifogságban.

Jótekyon adomány. *Petkó* Béla újvidéki építész 300 koronát adományozott, mint újvidéki tudósítónk jelenti, a harctéren elesettek hozzátartozóinak segélyezésére.

Városi kenyérbolt Baján. Baján — mint ottani tudósítónk jelenti — az alsó és felső városrészen városi kenyérelárusító helyet létesítettek. A kenyér kilója 56 fillér.

Kitüntetett tanító. *Kovács* Sándor mély kuli tanítót a hadvezetőségi és ezüst vítezési éremmel tüntette ki. Érdekes, hogy *Kovács* már orosz hadifogságba van.

Új szülésznök. *Juhász* Suli Gertrud, Nagy Rozália és *Katarity* Vracsavits Vajko szülésznök okleveleit a vármegye meghirdette.

Csatornázás Óbecsén. Óbecséről írják: A Tisza és a Ferenc csatorna közé ékelte »Árpádliget« tavaszunkint mindig igen sokat szenved a víz ár pusztításától. Az idén is a szépen ápolott liget sokáig egy részében víz alatt állott és emiatt több fa, sok bokor kiszáradt, elpusztult úgy annyira, hogy egyik része szinte kopár lett a szép sétányhelynek. A víznek ezt a nagy pusztítását megakadályozandó most az előjáróság körülárkoltatta az egész Árpádligetet. A község rendelkezésére álló muszka foglyok hatalmas víz levezető csatornát csináltak *Vojta* János csatornai igazgató főmérnök utasítása és szakszű terv szerint és így mentesítették a ligetet és annak környékét. A bejáratnál csinos tegla hidak készültek hol tittel, hogy a víz levezetése akadályt ne találjon.

Újvidék fogyasztási adója. Újvidéki munkatársunk írja: *Matkovits* Béla főispán, mindenre kiterjedő figyelmé most arra irányult, hogy a borítal és a husfogyasztási adó megváltása ügyé, amely a háboru változó helyzet következtében sok gondot okozott a város vezetésének, dűlőre vigye *Profuma* Béla polgármester kíséretében pénteken Budapestre u azott, hogy a pénzügyminiszterium illetékes ténnyezőivel személyesen tárgyaljon.

Hamisított szállítási igazolvány. Cservenkán — mint levelezőnk írja — a múlt héten megjelent két idegen uriember és lissziszállítás ügyében kezelt tárgyalást *Gogner* Károly gőzmalomtulajdonossal. Miután az idegenek egy rendesen kiállított szállítási igazolványt mutattak fel, *Gogner* két vagon lissziszállítására vállalkozott. Az ismeretlenek eljártak az állomási főnökségnél, ahol a kocsi színtén rendelkezésükre bocsátatták A lissziszet a kocsiába rakták, ezeket előírásosan lezárták. A dolgoknak nesztét vette a határrendőrség, melynek emberei az utolsó pillanatban megjelentek s mielőtt a kocsikat elindították volna, alaposan vizsgálat alá vették a szállítási igazolványt s azt hamisítottnak találták. Azonnal elfogták a két idegent, kik közül az egyik flumei, a másik budapesti illetőségűnek mondta magát. A két csalo kihallgatása késő éjjeli órákban nyult, eredményeként a két embert letartóztatták. A határrendőrség nagy titokban folytatja a nyomozást. A hamisítók neve még nem került nyilvánosságra. Ismét egy példa arra, hogy úgy az eladó, mint a vasuti előjáróság helyesen tenné, ha az üzlet megkötése, illetve a vasuti kocsi rendelkezésére bocsátása előtt távirati uton fordulna a H. R. T.-hoz és a szállítási igazolvány száma és tulajdonosa felől kérdezősködnék.

Kitüntetett katonatisztek. A király a hadi-diszíményes *Ferenc* Józsefrend lovagkeresztjét az ellenség előtt tanusított vítez és önfeláldozó magatartása elismerésül *Förster* Sándor 23. honvéd gyalogezredbeli ezredesnek, a 6. honvéd gyalogezred parancsnokának és a hadidiszítményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet az ellenség előtt tanusított vítez magatartása elismerésül *Náray* Antal 6. honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak és az ellenséggel szemben vítez magatartás elismerésül a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel *Barnert* Adolf hadnagynak adományozta és elrendelte, hogy a legfelső dícsérő elismerés újlag, másodsor tudtul adják *Mittermayer* Miklós hadnagynak, mindketten a zombori 23. gyalogezredben. A hadidiszítményes *Ferenc* Józsefrend lovagkeresztjét az ellenség előtt tanusított vítez és önfeláldozó magatartása elismerésül dr. *Kránczy* Béla 4. honvédhuzárezredbeli ezredorvosnak adományozta. Az ellenséggel szemben vítez és önfeláldozó magatartása elismerésül — a vaskoronarend 3. osztályát a hadiékítménnyel *Antal* János 23. gy. ezr. beii hadnagy; a hadidiszítményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet dr. *Török* István népf. főhadnagy és az ellenség előtt elesett *Wülgorsky* Ferenc tart. hadnagy; az arany érdemkeresztet a vítezési érem szalagján *Declava* Pál tart. e. ü. zászlós kapta. Ugyanazon alkalomból a király elrendelte, hogy a legfelső dícsérő elismerés újlag tudtul adassék *Király* Ernő főhadnagynak. Mindannyian a 6. honvéd gy. ezredben.

Halálozások. *Jakob* Károly szenttamási népfelkölő főhadnagy az olasz harctéren hősi halált halt. A polgári életben gépészmérnök volt, mely minőségében jó hirre tett szert. Elhunyt széles körben fájdalmas részvélet kelt.

Löbl Jakab ósziváci földbirtokos, megyebizottsági tag a napokban 69 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Családi pótlék tanítóknak. »Bácsföldvár község — mint levelezőnk írja — képviselőtestülete okt. 16-án tartott gyűlésén a felekezeti tanítóknak minden gyermek után 200—200 K családi pótlékot szavazott meg. A képviselőtestület ezen határozatával bebizonyította azt, hogy átérzi a hivatalnokok nyomoruságos helyzetét. Különös érdeme ez *Kovács* József bírónak, ki döntő szavazatával vitte keresztül a határozatot. *Kovács* József bíró már többször tett bizonyoságot nemes érzéről. Bárcsak minden falunak ilyen bírója volna!

Új cégek. Bácsmegeyében újabban eme cégek létesültek:

Kula, *Juhász* György vendéglős.
Újvidék, *Faith* Boldizsár (Faith J. Othmár cégjegyzési jogosultságát bejegyezték.)
Bácsalmás, *Almás* kölcsönös tűzkárbizt. társaság. (Az igazgatóság valamennyi tagja cégjegyzési jogosultságot nyert.)
Palánka, *Abelsberg* Károly terménykereskedő.

Baja, *Bajai* Hengermalom R. T. (Az igazgatóság tagjai lettek: *Bacher* Emil, *Herzog* Antal, *Kelemen* Lajos, *Palóc* Bódog és *Sidlauer* Ignác.)

Felolvasás a Vértesi-asztaltársaságban. A Vértesi Károly asztaltársaság — mint nekünk írják — oki 22-én az érdemes elnök és a jelenvolt vendégek tiszteletére jól sikerült ünnepséget rendezett. Abból az alkalomból, hogy Vértesi elnök e napon töltötte be 73 ik életévét, a jelenvoltak zajos ovációban részesítették. *Jozich* József ideig. nyug. plébános »a lélek, a szív és az idegrendszer befolyására az emberi jellemre« címen érdekes és irodalmi színvonalon álló felolvasást tartott, melyet tetszéssel fogadtak. Vacsora alatt több felköszöntő is hangzott el. Gaál Miklós adóhivatali pénztárnok indítványára a hadiárva részére gyűjtést rendeztek, mely nyomban száz koronát eredményezett. Véglegként jelen voltak: dr. *Würlz* Mihály, dr. *Rapp* András főhadnagy, *Szondy* György kincstári főügyész, *Ossterheim* Károly jegyző, zászlós, *Perlakovich* János tábori lelkész.

Névváltozás. *Fuchs* Aladár, a Zentai és Roskoványi Egyesült Iparvállalatok R. T. igazgatósági tagja nevét *Fónagy*-ra változtatta.

A fölmentések meghosszabbítása. A m. kir. honvédelmi miniszter értesülésünk szerint felhívta a járási főszolgabirákat és a főispánokat, hogy a honvédelmi miniszter és a cs. és kir. hadügyminiszter által meghatározott időre engedélyezett, valamint az említett miniszterek által engedélyezett és a járási főszolgabírák által az 1916. évi 15100/eln. számú honvédelmi miniszteri rendelet alapján meghosszabbított fölmentések további meghosszabbítása iránti kérvényeket és javaslatokat tartsák vissza, mert az említett felmentések meghosszabbítása iránt hivatalból fog intézkedés történni.

Megszüntetett csőd. Illés Antal pálnikai vendéglős ellen 8 év előtt elrendelték a csődöt. Az újvidéki törvényszék vagyonihiány miatt most megszüntette azt.

Bárd-féle Karácsonyi Album cím alatt mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonyra is egy díszes Albumban összegyűjtve jelenteti meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. Benne lesz az Albumban minden ami új, szép és értékes »Három a kislány«, »Csodacsók«, »Négy a kislány« »A császárné« »A csillagkutató operettkéből«, továbbá Erkel »Névtelen hősök« operájából 1—1 szép szám, azonkívül Nyitányok, Melodrák és a most népszerű Tánccok, kuplék, Kabaré dalok, magyar dalok, magyar ábrándok és más zongora darabok, valamennyi zongorára, részben pedig énekes zongorára. Ezen Karácsonyi Album kiadásával hazának e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést szerez nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszámba megy e gyönyörű Album, tekintve, hogy a 100 oldal tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva 90 korona értéket képvisel, míg együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, diszkótésben pedig 6 korona, Az eredeti Bárd-féle Karácsonyi Albumra a kiadó-cég csakis november végéig fogad el megrendeléseket, mivel ez csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra november 1-ig Budapestre a cég (Kossuth Lajos-utca 4 sz. alatti) kiadóhivatalához beérkezik.

A háborús sérülésekről. A »Darwin« című előkelő természettudományi folyóirat legutóbbi száma helyi érdekességgel is szolgál. Közli Dr. Práger Márton orvos harctérről keltezt »háborús sérülésekről« című dolgozatát, amelyből megtudjuk, hogy a mostani háború sérülései a másodlagos fertőzés következtében sokkal gyakrabban genyessednek mint annak előtte. Majd ismerteti a szerző a különböző fegyverek által létrejött sérüléseket és azok gyógyulási hajlamát. E számban még többek között irtak: Kern Miklós: Mi közülük van az álló csillogoknak egymáshoz; Heberlandt: Növényvilágokozás békében és háborúban. — Érdeklődőknek készséggel küld mutatványszámot a Darwin kiadóhivatala Budapest, Andrassy-ut 60. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A Bácsmegey Gazdasági Egylet vármegyei segélye iránt újabb kérelmet terjesztett elő. A közgyűlés az iratokat javaslatfétel végett az alispánnak adta ki, aki ennek a kérdésnek az elbírálásánál az egylet érdekeit kétségtelenül a vármegye pénzügyi viszonyaival fogja összehangba hozni.

Zenta vásártartási kérelme. Zenta város újabb vásártartásra kérelmet terjesztett elő. Mint időszertülett és indokolatlant a vármegye elutasította, vagyis a kormánytól nem támogatja.

Tenyészállatárverés Mezőhegyesen. A mezőhegyesi magyar királyi állami ménesbirtokon 1916. évi november hó 14-én reggel fél 10 órakor kezdődő szóbeli árverésen a következő tenyészállatok fognak készpénzfizetés mellett eladásra kerülni: 32 darab saját tenyészéből származó 2 éves magyar fajta tenyészbika, 50 darab Svájból importált 1 1/2 és 2 éves szimmentali tenyészbika, 36 darab saját tenyészéből származó 1 1/2 éves szimmentali tenyészbika, 63 darab Bonyhád vidékéről származó 3—4 éves hasas üsző és tehén. Az árverésre kerülő tenyészbikák és tehének származását és leírását felülnetű kimutatást a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok igazgatósága az érdeklődőknek kívánatra megküldi. Az árverésre érkezőket az árverés napján Mezőhegyes állomásnál uradalmi kocsi várja.

Élőállatok behozatala Szerbiából. Nagyvárad város közlekedési ügyosztálya a múlt hónapban kérte a földművelésügyi minisztert, hogy tekintettel a város nagy idegenforgalmára és az ott összpontosított katonaságra, nagyobb mennyiségű szerbiai élőállatnak a behozatalát engedélyezze. A miniszter leírásban válaszolt a közlekedési ügyosztály előterjesztésére és közölte, hogy 6000 darab élőállatnak Szerbiából való behozatalát engedélyezi.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J., Tábora posta 182. Köszönjük a szives megemlékezést. Néhány nap múlva írunk.

Cs. M. őrm. Tábora posta 101. Intezkedtünk. Rövidesen postára tesszük.

L. T. Mélykut. Az az aknamunka hidegen hagy bennünket. Nekünk nem igen érthető.

Özv. M. Zs-né, Kula. Köszönjük szives fölvilágosítását. Intéztékdtül.

G. Gy. Madaras. Szerkesztőnk néhány napig távol volt e miatt csak elkésvé írhattott. Azokat a cikkeket Budapestben nem lehet megvenni.

W. B., Topolya. Ha a főszolgabíró akarja, megtörténhetik. De mostanában alig vállalja a felelősséget.

B. H., Magyarkanizsa. Két hét múlva Budapestre érkezik, akkor előadjuk neki az ön kérését. Mi méltányosnak tartjuk.

Hivatalnok, Kula. Intéztékdtünk, hogy hivatalos adatok alapján megtudjuk a tényállást. A felvilágosítást mihielyt megérkezik, megküldjük önnek.

T. Z., H. V. Mindkét irányban folyik a vizsgálat. Minden jel arra vall, hogy mindkettőt nyugdíjazni fogják.

Cs. T., Zenta. Megkaptuk. A napokban továbbítjuk.

K. L., Ada. Szerdán megkaptuk. Holnap elintézzük az anyagiakat.

M. Gy., Gádor. Holnap levelet küldünk. A pénz is postára tesszük.

»Hazaifias lelkek.« Nem közölhetjük.

G. J., Pálánka. P. hétfőn-kedden távol volt. Várjuk.

D. J., Baja. Főszolgabírói, illetve miniszteri engedély nélkül nem lehet.

Kunbaja. Ma vagy holnap írunk.

T. L.—s. Jelenleg nem lehet.

D. T., Jánoshalma. Az alispántól azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy egyelőre nem lehet.

U. M., hadn. 16. gy. e. Tábora posta 44. Váltótattunk rajta.

A kiadóhivatal vezetője: **Merz Mándor.**

RÓZSAPAPRIKÁT nemeset 14 Kor., rózsapaprikát 12 Kor., gulyásaprikát 10 K 50 fillérért kilóját utánvétellel szállít — **BOJA ISTVÁN SZEGED.** 1—10

Hempel Flórián. Elutazásunk abba maradt. Hivatalos értesítést kaptunk, hogy csak a jövő hónapban mehetünk. A szebeni alispánnak irtam.

Lamfeld Berta. Kellő időben meglesz.

Zünder Boldizsár. Nengeboren vagy Grätz fog intézkedni. A hácsmegeyi alispán a jelzett két napon nem volt Zomborban.

Csather Károly. Az apatini főszolgabíró minden kívánságunkat teljesítette. Minden baj megszűnt. Alig várjuk, hogy otthonunkba kerüljünk. Gröbernek irtam. — **Z. K.**

Zongora eladó. Nagy zongora, kitűnő gyártmány, kifogástalan állapotban 800 koronáért eladó. Cím a »Bácsmegey« kiadóhivatalában. 3—3

Mézet keresek. Néhány métermáza mézet keresek a legmagasabb árban. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. (Bpest, Teréz körút 2.) 3—3

Tojást veszek. Hetenként néhány láda tojást veszek a legmagasabb napi árban. Cím meg tudható a »Bácsmegey« kiadóhivatalában. 3—3

Eladó. Igen erős és középérosségű, magas, egyenes utcai és országúti sorfák, Acerok, (Juhar) nyírfák, tölgyek, vadgesztenyék, kőrisek, korofák, gömbkákócok, fekete diók, akácok stb. 100 drb. 60—80—100 korona. Diszbokrok 20 fajtában erősek 100 drb. 30—40 korona. Krebs Zoltán faiskolája Szarvas (Békésmegye.) 3—3

Olcsó pénz 5.75—6% kamattal gyorsan közvetíti ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsal Takarékpénztár titkára Torzsán.

Fekete mignon zongora, kitűnő hangu gyártmány, 600 koronáért eladó Budapest, Vilmos császár-ut 21. első lépcső. III. 10. 3—2

O- és uj törkölypálinka, 21 fokos és keveset használt, teljesen felszerelt **kárbid világító készülék** eladó. — **Schmidt János, Bácsfeketehegy** (Telefon 9 sz.) 3—2

Rézgálic

azonnali szállításra kapható az **Általános Bank és Takarékpénztár Részvénytársaságnál Székesfehérvár.**

3—2

Nemesmilitics község előjáróságától.

19510/1916. sz.

HIRDETMEYNY.

Nemesmilitics község előjárósága közhírré teszi, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező **vadaszati jog** az 1883. évi XX. t. c. 3. § a alapján 1917. augusztus 1-től 1927. év február 1-ig bezárólag, egymásután következő 10 (tiz) évre, folyó év **november 4-én** d. u. 3 órakor Nemesmilitics község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adni. Kiküldési ár: 100 kor.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában, a hivatalos órák alatt, betekintheők.

Nemesmilitics, 1916. október 19-én.

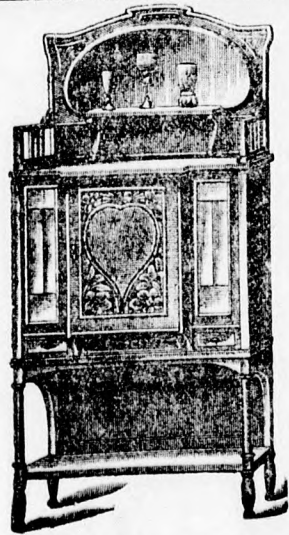
Horváth Gyula
jegyző.

Kovács Lajos
bíró.

JEGYESPÁROK FIGYELMÉBE!

MENRATH L. és FIA BÚTORHÁZA

o UJVIDÉK KOSSUTH LAJOS-UTCZA 46—48. SZÁM. o

— Rendkívüli nagy választék mindennemű —

bútorban,

egyszerű valamint művészi kivitelben.
Szőnyegek. — — Fügönyök.

Állandó bútorkiállítás.

=== **Jutányos árak!** ===

ALAPITTATOTT: 1843. — TELEFON: SZÁM 87.

Pályázati hirdetés.

Bácsbodrog vármegyéhez tartozó **Bezán** nagyközségben egy az adóügyek önálló vezetésére képes egyén azonnal alkalmazást talál.

Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek. Jelentkezőknek megfelelés esetén az üresedésbe jövő aljegyzői állásra való megválasztása biztosított, mely állás javadalmazás áll: 1800 kor. évi fizetés és 370 kor. lakbér és az adó ügyekből eredő összes mellékjövedelem.

Az állás végleges betöltéséig 6 kor. napi díj jár.

Pályázók alírott jegyzőnél jelentkezhetnek.

Bezán, 1916. október hó 18 án.

Ladány Ervin,

1—2

közs. jegyző.

2025/916. sz.

Hirdetés

kölcsön felvételre.

Bácsföldvár községe 5—10 évi visszafizetés mellett 150.000 kor. az az **Egyszázöt vanezer korona kölcsönt** óhajtván felvenni, Pénzügyintézetek és esetleg magánosok is ajánlattételre ez uton felkértek.

A kölcsön bekebelezve nem lenne, hanem alávétne magát a közvetlen kielégítési végrehajtásnak.

Bácsföldvár, 1916. október hó 19 én.

Előljáróság.

Elsőrendű bácskai, **tiszamenti**

700 hold

egy tagban levő szántóföld, rajtalevő épületekkel, kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Értekezni lehet **dr. Galambos Pál óbecsei ügyvédnél.** 2—2

Haszonbérbeadási hirdetés.

A m. kir. Belügyminister urtól nyert megbízás alapján haszonbérbe adom az 1916. november elsejével kezdődő **egy gazdasági évre**, vagyis 1917. október 31-ig a következő ingatlanokat:

1. A zombori 1626. sz. telegkönyvi betétben A. + 3. sorsz. alatt felvett 9 hold 1200 □-öl **szántóföldet**, mely a cs. és kir. közös laktanya mellett fekszik.

2. A zombori 7863. sz. telegkönyvi betétben A I. 1—2., A II. 1—2., A III. 1—7. A IV. 1—3. és A + 1—6. sorszám alatt felvett 60 hold 437 □-öl **szántóföldet**, mely a bukovári dűlőben fekszik.

3. A Ferenc-szatorna mentén fekvő 17 hold 570 □-öl **legelőt.**

Ezen ingatlanok akár együtt, akár külön-külön fognak a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni, a haszonbéri szerződés részletes feltételei a p. ü.-ig mellé rendelt számvevőség vármegyei csoportjának hivatalos helyiségében (vármegyeház, földszint, 26. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Fenntartom magamnak a jogot, hogy kedvezőtlen eredmény esetén az árveréstől eltekintve, másként határozzak az ingatlanok hasznosítására nézve.

Zombor, 1916. október 13.

Scultéty Ferenc

Bács Bodrog vármegye alispánja.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Kut-furási vállalat.

Czeisel József vállalkozó.

Szivattyu, gépgyár, öntőde és autógén hegesztő telep **ZOMBOR,**

Széchenyi körut 7. szám.

Augusztus elsejétől kezdve Militicsi-utca 32 sz.

Elvállalok vízvezeték, víztelepek, gőzfűtés és fürdőszobák berendezését.

Ugyisint vállalok minden néven nevezendő vas munkát, ugymint: vas-szerkezetek, különféle vas-rácsokat, gazdasági és ipari gépek javítását, valamint autók és motorok javítását is.

Kutfurásokat, műkutak furását jótállás mellett végzek.

Meghívásra utiköltség megtérítése mellett bárhol készséggel megjelenek.

Helyszínén szemlét tartok és részletes felvilágosítással szolgállok.

Risegítő kerestetik.

Palona község jegyzői irodájában egy **kisegítő** azonnal felvétetik; javadalma napi 6 korona egyenlőre, de a napi 8 koronára való fölemelést a képviselő testület már elhatározta és a határozat már fel is terjesztett. Feltételek: legalább szláv nyelv tudása és összes közigazgatási teendőkből teljes tártasság, józan életmód és szorgalom.

Palona, 1916. okt. 22.

Hirrmann Máté,
jegyző.

Diana sóborszesz

legjobban bevált háziszer.

Kis üveg 60 fillér, közép üveg 1

K 50 fillér, nagy üveg 3 korona.

Főelárusítóhely **DIANA KERESKEDELMI R. T.**

eladási osztálya **BUDAPEST,** Nádor utca 6.

Szabadkai főraktár

KLEIN GÉZA

fűszer, festék és déligyümölcs kereskedése

Vöröshagyma

foghagyma, petrezselyemgyökér, sárgarépa, peszternák, édes nemes **torma**, celler, továbbá fajtiszta makói csiraképes **hagymamag, petrezselyemmag, sárgarépmag, gömbölyű és hosszukás dughagyma** a legmagasabb napi árban kapható

Weisz Dezső, Makó.

Sürgőnyim: Weisz Dezső, Makó. 10—2

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Telefon szám 237.

Ajánlja nagy

zongoraraktárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

Förster zongorák egyedüli raktára.

Burmann Sándor UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskaműves hites szakértő.

Telefon interurban 347.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat **sportcikk- és fegyverekben**, valamint ismétlő pisztolyokban.

Kalsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — külföldiek is, — valamint puskaporok raktáron.

Arjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.